

МЕТОДИКА ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК В ОПЕРАЦІЯХ ІЗ ЗАПАСАМИ

***Яценко К.С.,
здобувач вищої освіти академічної групи Б 3/1
Миколаївський національний аграрний університет***

Фінансова звітність, складена на підставі даних бухгалтерського обліку, має бути достовірною. Адже основною метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства. При цьому інформація, наведена у фінансовій звітності, є достовірною, якщо вона не містить помилок та перекручень, які здатні вплинути на рішення користувачів звітності.

При складанні звітності можуть бути допущені помилки. І виявлення таких помилок - підстава для того, щоб унести відповідні коригування і до бухгалтерського обліку, і до фінансової звітності.

Помилки в операціях із запасами виправляють у тому самому порядку, що й інші помилки в обліку та фінансовій звітності, тобто помилки, яких припустилися [1]:

- у поточному періоді, виправляють шляхом унесення правильних даних до облікових регістрів (якщо їх виявлено до затвердження облікових регістрів і складання фінансової звітності);

- попередніх періодах (попередніх календарних роках) – шляхом коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітнього року, якщо такі помилки впливають на величину нерозподіленого прибутку (непокритого збитку), як це передбачено п. 4 П(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» [2]. Таке виправлення вимагає повторного відображення відповідної порівняльної інформації у фінансовій звітності (п. 5 НП(С)БО 6), тож такі помилки виправляють ретроспективним способом.

Поширеною помилкою в обліку запасів є невключення до первісної вартості запасів складових, перелічених у п. 9 НП(С)БО 9 «Запаси» [3].

У разі виявлення такої помилки порядок відображення в обліку операцій з її виправлення залежить від того, були використані запаси на дату виправлення помилки чи ні.

Якщо отримані запаси вже було використано на підприємстві, слід розрахувати нову первісну вартість і провести відповідні коригування операцій зі списання запасів.

Коригування в межах звітнього року супроводжується такими записами:

- отримання запасів від постачальника: Дт 20, 22, 28 – Кт 63;
- відображення витрат від списання запасів: Дт 90–94 – Кт 20, 22, 28.

Якщо коригування проводиться наступного року, на суму коригування вартості роблять такі проведення:

- отримання запасів від постачальника: Дт 20, 22, 28 – Кт 63;
- відображення витрат від списання запасів: Дт 44 – Кт 20, 22, 28.

Якщо отримані запаси ще не було використано на підприємстві, у бухгалтерському обліку просто коригують первісну вартість отриманих запасів проведенням Дт 20, 22, 28 – Кт 63.

Іноді підприємства помилково оприбутковують запаси не на той рахунок. Зокрема, це відбувається в операціях з малоцінними та швидкозношуваними предметами (МШП). Так, до МШП відносяться предмети, які використовуються протягом не більше ніж один рік або нормальний операційний цикл, якщо він перевищує один рік (п. 6 НП(С)БО 9). До складу МШП можуть входити і дорогі предмети, зокрема вартістю понад 20000 грн (вартісний критерій використовувався в обліку до 1 січня 2000 року).

Отже, на сьогодні єдиним критерієм, за яким МШП відрізняються від необоротних активів, є строк їх експлуатації. Причому для кваліфікації МШП має значення саме очікуваний, а не фактичний строк використання активу. Тому якщо активи були спочатку зараховані до МШП, а потім фактичний строк їх експлуатації перевищив один рік (операційний цикл), вони не підлягають перекваліфікації і не вважаються необоротними активами. Відповідно, у цьому випадку дані обліку не треба коригувати.

Нерідко підприємство робить помилки під час списання запасів. Так, у деяких випадках запаси взагалі не оприбутковують та не списують на витрати. Зокрема, це має місце, коли товари безплатно роздають у рекламних цілях, за умови, що їх було отримано безкоштовно. Утім, за нормами п. 12 НП(С)БО 9 первісною вартістю запасів, отриманих підприємством безплатно, визнається їхня справедлива вартість з урахуванням витрат, передбачених п. 9 цього

стандарту. Справедливою вартістю товарів вважається ціна реалізації за вирахуванням витрат на реалізацію та суми надбавки (прибутку), виходячи з надбавки (прибутку) для аналогічної готової продукції та товарів (див. додаток до НП(С)БО 19). З огляду на це, в разі оприбуткування безплатно отриманих запасів на суму справедливої вартості роблять записи Дт 20, 22, 28 – Кт 718, а в разі списання запасів на цю суму здійснюють проведення Дт 90–94 – Кт 20, 22, 28.

Отже, на підприємства в операціях з обліку запасів можуть виникати помилки, зокрема: при визначенні їх первісної вартості, оприбуткуванні не на той рахунок, при списанні. Такі типи помилок мають бути виправлені відповідними способами, визначеними у бухгалтерському обліку.

Література:

1. Карпова В. Помилки в операціях із запасами. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-xozyajstvennye-operacii-9-oshibki-v-operaciyax-s-zapasami> (дата звернення: 18.03.2021).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : Наказ Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 р. № 137 / Верховна Рада України. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99) (дата звернення: 18.03.2021).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» : Наказ Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 / Верховна Рада України. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text) (дата звернення: 18.03.2021).

***Науковий керівник – Сирцева С.В.,
к. екон. наук, доцент,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв***